

kommen her i Salen i den Retning, men der er jo et gammelt Ord, der siger, at een Svale gør ingen Sommer. Altsaa Landbruget har ikke forlangt og heller ikke faaet Beskyttelse, og jeg tror, at det er et stærkt Støde at staa paa baade her under Behandlingen i Rigsdagen og ogsaa, om det gøres fornødent, ude i Agitationen om denne Sag. Der er jo fra Industriens Side gjort stærke Tilløb til at begunstige sig særlig paa Landbrugets Beføstning. Det ærede Medlem for Frederikshavn (S. Madsen) udtrykte det temmeligt heldigt i et Billede, hvor han lignede det ved at stille Fingrene i anden Mands Lomme. Det er blevet forsøgt i længere Tid, og det bliver man ved med at gøre Forsøg paa efter en større Maalestok, og, som han sagde, det er næsten, som om man ved Lov faar Ret dertil. Det gaar anderledes til fra Landbrugets Side; naar dette kommer frem med Krav, ikke paa Begunstigelser paa andre Samfundsklassers Beføstning, men med Krav paa at faa enkelte af de Uretfærdigheder ændrede, som det maatte under, saa møder der Røster paa en anden Maade fra den Side, som er derimod. Og som Bevis derpaa skal jeg nævne, at vi her paa vort Bord have liggende et Andragende til Regering og Rigsdag, som blev omdelt for nogle faa Dage siden. Det var foranlediget ved, at der fra Landbrugets Side var indsendt et Andragende til Regeringen om Beskyttelse i en vis Retning, nemlig over for Landbrugets Indkøb af Gødstoffer, kunstlig Gødning, Græsfrø osv. Der øves jo en stor Uret, et Bedrageri, et Snyderi, om man vil kalde det saa, over for Landbruget i denne Retning. Ja, naar jeg bruger disse skarpe Udtryk, er det ganske vist ikke mod nogen bestemt Mand, thi de kunne jo ikke rettes mod den Mand, som mulig er Sælger til Landbrugeren; det kan være, at han ved lige saa lidt om, hvad hans Produkter indeholde, som Vandmændene, der købe dem. Men det er jo faktisk, at de ikke paa langt nær indeholde det, de skulle indeholde. Tal, som ere komne frem ved Analyse, have godgjort, at endogsaa op til Halvdelen af de Varer, der købes, i Virkeligheden slet ikke ere de Stoffer, som de blive købt for, men andre, daarligere Stoffer, værdiløse Stoffer, ja endogsaa Stoffer, som ere skadelige. Naar Landbruget saa hen-

vender sig til Regeringen og Rigsdagen ved det Andragende, der er fremkommet, saa bliver der rettet stærke Angreb paa Landbruget for, at man er gaaet for vidt, og der gøres Forsøg paa at ændre Sagen. — Jeg skal nu straks komme til den Udtalelse, som har foranlediget mig til at tage Ordet. Den fremkom fra det ærede Medlem for Herte-minde (L. Christiansen) i Anledning af det Lovforslag om Brændevinsstatten, som staar i nær Forbindelse med det foreliggende. Han sagde ifølge Rigsdagstidende, Spalte 2663, om Brændevinsstatten, at den muligvis vil virke gavnligt til at hindre Drukkenskabens Udbredelse; det er netop Brændevinsstatten, han mener. Det forundrer mig ikke, at den Slags Udtalelser kommer frem; det forundrer mig mere, at de ikke ere komne stærkere frem. I 1891, da vi havde Møvet under Behandling, fremkom der i meget større Grad Røster i den Retning. Jeg tillod mig den Gang at betvivle, at et Udsat vilde virke særlig forebyggende i ædruelig Retning, og det har jo ogsaa nu i de forløbne Aar vist sig, sørgeligt nok, at det heller ikke har været Tilfældet. Jeg tror, at det vil gaa paa samme Maade med en Forhøjelse af den Brændevinsstat, vi nu have. Ganske vist tør jeg ikke benægte, at den muligvis i nogen Grad kan redde Forbruget, men at det virkelig skal blive til nogen Gavn for Ædruelighedens Fremme, tror jeg slet ikke. Men jeg er paa den anden Side heller ikke enig med det ærede Medlem for Kjøbenhavns 10de Valgkreds, saa vidt jeg forstod ham, jeg var ikke til Stede under hele hans Foredrag og har heller ikke gjort mig bekendt med det. Jeg ved ikke en Gang, om det foreligger trykt, men det forekommer mig, han gik ud fra, at jo strengere Bestemmelser der var for Udsalg og Udfænkning af spirituøse Drikke, des stærkere vilde Drikkeriet tage til. Det tror jeg nu næppe, det er ikke i Flugt med det gamle Ord, som siger, at „Sejlighed gør Thy“, men jeg skal ikke komme nærmere ind paa disse Betragtninger her. Det ærede Medlem for Herte-minde sagde fremdeles i sit Foredrag i Henhold til en Udtalelse af det ærede Medlem for Kalundborg (Arabbe), der i samme Forbindelse talte om Bekæmpelse af Drukkenskab ved aandelige Midler: „Der er jo ogsaa en saadan Bestræbelser oppe for ad